

Döme Barbara

JÁTÉK

Pálinkásüvegen keresztül nézem, ahogy folyik a nyála. A feje kicsi, a hasa nagy. A konyhakövön ül, színes kockákat rak egymásra, mozog a szája. Az arcára keresztet rajzol az ablakkeret árnyéka. Ő Lacika.

Töltök magamnak még egy pohár pálinkát. Ez a negyedik ma este. Almapálinka, Szabolcsból hoztam pár hete, amikor Lacikát kitették az intézetből. Agresszív volt. Ezt mondták. Haladékot kértem, időt, hogy beszokjon. Adtak, de belevágta a ceruzát az ápolónő kezébe. Ezt már írásban közölték és a feljegyzést csatolták a szerződés felbontásához. Se előtte, se ez után nem kellett senkinek. Az anyja vagyok, hazahoztam.

A pálinkától lelassultak a mozdulataim, ásítózom. Lehajtom a fejemet az asztalra. Hallom, Lacika ütemesen dobol. Veri a fejét a konyhaszekrénybe. Mindig ezt csinálja, ha leborul a kockatorony, vagy veszít a társasjátékban. Nem akarom látni, nem emelem fel a fejemet. Erősödik a dübörgés, nyöszörög, aztán csend. Imádkozom, amikor felnézek, ne legyen ott. De ott van, ül a földön és a plafont bámulja. Folyik a nyála, kis tócsa születik a kövön. Aztán a nyálfoltot érdekesebbnek találja a mennyezetnél, beletenyerel, mázolja, jobbra, balra. A szája fülig szalad, kacag, vagy inkább hörög.

Hat évvel ezelőtt, amikor végre teherbe estem, fiút vártunk, Lacikát kaptuk. Teltek a hónapok, nem akart ránk nézni, nem akart felállni, nem akart beszélni, hamar kiderült, beteg. Halmozottan fogyatékos, mondták az orvosok, sokat nem fog fejlődni. Igazuk lett. Semmi nem érdekli, csak a kocka, a társasjáték és a csokigolyó. A játékban mindig veszít, a csokigolyóktól meghízott.

Vér szivárog az orrából. Észre sem veszi, lefoglalja a nyáltócsa. Magam elé teszem a pálinkásüveget, ismét azon keresztül nézem. Így könnyebb elviselni a valóságot, mintha csak mások életét lesném meg. Mintha én nem tartoznék hozzá és ő hozzám. A vérét maszatolja az öklével, aztán lenyalja a kezéről. Nem avatkozom közbe, pedig az anyja vagyok. Bámulom, mint a múlt héten azt a kis papagájt a kalitkában,

akit véresre vert az anyja. Ott feküdt a földön, a sarokban, fehér tollára rászáradt a vér. Figyeltem, ahogy alig észrevehetően emelkedett és süllyedt a mellkasa. Nézttem, amíg lélegzett. Selyempapírba csavartam, betettem egy cipős dobozba, eltemettem. Tűnődöm, vajon Lacika beleférne egy cipős dobozba? Ha elég messziről nézem, talán...

Megint hörög. Befogom a fületem, nem bírom hallani. Reggel vinnyogott. Nem érte el a polcon a csokigolyókat. Szándékosan tettem oda, túl sok édességet eszik, magas a cukra. Az apjái is az volt. Talán most is az, nem tudom, öt éve nem találkoztunk.

Agyonnyom a látvány, ha sokáig nézem ezt a gyereket, belepusztulok, mondogatta.

Egyik nap, miután a sörösdobozt a szemetesbe dobta, a képeembe vágta, Lacika nem az övé. Tüntessem el a házból, ordított, különben elmegy. Egy hét múlva már csak a mosógépbe dobott szennyes zokni emlékeztetett rá. Mire a zokni megszáradt, összeszedtem magam. Ismerősök mesélték, megnősült és Ausztráliába költözött, egy nagyáruházban raktáros. Onnan nézve, még egy gyufás dobozba is belefér Lacika. Nem keresi, nem keressük. Azóta minden nap elmondom, jól vagyunk, mi ketten is boldogulunk. Ha rosszabb napunk van, társasozunk és csokigolyót eszünk. Lacika ettől boldog és ilyenkor én is az vagyok.

Hánynom kell, ez a szemét kemó teljesen kikészít. Letiltottak a piáról, de hát miért ne igyak? Ez maradt, a pálinka, meg a fogyatékos fiam. Öklendezem. Lacika utánoz. Szája elé emeli a kezét, nyöszörög, előredől. Ismét hörög, viccesnek találja, amit csinálok. Egy korty pálinkával nyomom el a bűzt, ami a gyomromból minduntalan feltör. Becsukom a szemem, kis fehér foltokat látok, egyre fogynak. Mint az egészséges sejtjeim. A hajam is bűdös, nem merem megmosni, pánikolok, ha látom a kádban úszkáló hajcsomókat. A múltkor megpróbáltam csukott szemmel csinálni, hátha így kevésbé sokkol. Aztán vettem egy széles karimájú, fekete kalapot, itthon is hordtam, de a gyerek megijedt tőle, ezért a kalapot betettem a szekrénybe. Azóta nem mosok haját, nem fésülködöm, és nem nézek tükörbe. Tegnap az jutott eszembe, hogy pálinkát kellene masszírozni a fejbőrömbé, hátha akkor nem viszketne ennyire a kosztól. Az alkohol fertőtleníti. A héten először támad kedvem nevetni, kitör belőlem a kacagás, csapkodom a ragacsos asztalterítőt. Lacika keze megáll a nyáltócsa közepén, meredten bámul.

Aztán hörög, felém dob egy sárga, majd egy piros kockát. Nem talál el, ettől még jobban kell kacagnom. Béna vagy, mondom neki, aztán felállok, leguggolok mellé, két kezem közé fogom a fejét, megcsókolom. Tiltakozik, utálja, ha hozzáérek. Meglök, imbolygok. Nagy nehezen feltápászkodom a körül, becsíptem, tompa vagyok, bizonytalanul mozgok.

Az orvos szerint még egy évig is élhetek. Apámat három hónap alatt vitte el a betegség. Neki is tüdőrákja volt. Azzal hitegetnek, gyógyítható, de én tudom, mi vár rám, tudom, mi vár Lacikára, ha meghalok. A gondolattól, hogy állami intézetbe dugják, rettegek. Jobban, mint a haláltól. Két hónappal ezelőtt mailben megírtam az apjának, rákos vagyok, vigye el a fiát. Egy sor jött válaszként: nem érdeklí sem a rákom, se a gyerek. Egyedül maradtunk, végleg.

Töltök a reggeli jéghideg kávéból. A mosogatónak támaszkodom. Nézem, ahogy épül a színes kockatorony. Mindjárt leborul, gondolom, aztán jönnek a tompa puffanások. Nem avatkozom közbe, iszom a hideg feketét, számolom, hányszor veri Lacika a fejét a konyhaszekrénybe. Azért fohászkodom, üsse meg annyira magát, hogy belehaljon. Nem akarom egyedül hagyni, ha engem elvisz a kurva rák.

Tegnap este, miután a fiamat bepelenkáztam és nagy nehezen elaltattam, megittam egy üveg bort. Egyedül. Ültem a kádban, a forró víztől és az alkoholtól bódultan. Egyre feketébb gondolataim támadtak. Megölöm Lacikát, aztán magammal is végzek. Így jó lesz, gondoltam, ő nem kerül az elfekvőbe, nekem sem kell megvárnom, amíg a rák csontig lerágja rólam a húst. Mire kihűlt a fürdővíz, azt is tudtam, hogyan csinálom.

Az intézetben, ahonnan kítették Lacikát, azt állították, megtanították dámázni. Kétkedem. Lacikát csak néhány egyszerűbb dologra tudtam eddig megtanítani. A társasjátékban mindig összevissza lépked. Eszembe jut, ahogy az igazgatónő búcsúzásakor kezembe adja a dámatáblát. Kartonpapírból készített, kézzel festett, fél méterszer fél méteres tábla. Bedobtam a kocsni csomagtartójába, megfeledkeztem róla. Lacika sem emlegeti. Aztán most, hogy kiterveltem, megölöm, eszembe jutott a kartontábla. Megtaláltam a megoldást. Dámázni fogunk, ő meg én.

A mosogatótól két lépés a hűtőszekrény. Kinyitom, kiveszem a műanyagdobozt, amit tegnap este tettem be. Felpattintom a tetejét. Sötétbarna és fekete csokigolyók, tökéletesek. Akár a gyáriak. Gusztusosak, formásak, csillognak. Lacika imádni fogja őket. Bekapok egyet.

Édes, krémes, olvad a szájban. Jól dolgoztam, állapítom meg, leülök az asztalhoz és újabb pohár pálinkát töltök magamnak. Bár az előbb még spicces voltam, mostanra egyre józanabbnak érzem magamat. Hiába próbálok tompulni, nem megy, ideges vagyok. Lacika ismét a kockákat rakosgatja egymásra. A sárgákat az asztal alá dobálja, az egyikkel eltalálja a lábamat. Káromkodom, belerúgok a játékba, az csúszik a konyhakövön, a nyáltócsában áll meg. A gyerek feje eltorzul. Kézbe veszi a mellette fekvő papírzsebkendőt, apró fecnikre tépkedi és eldobálja. Ez sem nyugtatja meg, a kockákat hajigálja felém, hörög, nyáladzik, rugdossa a szék lábát. Arra gondolok, jobb lesz neki pár óra múlva, ha végzünk a dámázással. Holnap már senkinek nem leszünk terhére.

Miután apám tüdőrákban meghalt, anyám depressziós lett. Két év múlva ő is elment, agyvérzés vitte el. Egyke vagyok, akár csak anyám és apám volt, vérszerinti rokonom nem maradt. A temetés után derült ki, hogy terhes vagyok. Hittem, a Jóisten így kárpótol a veszteségért. Miután kiderült, hogy Lacika beteg, csak ő töltötte ki az életemet. A barátaim mind eltűntek, a férjem elhagyott. Lacika senkinek sem kellett, agresszív lett, kezelhetetlen, dührohamai egyre gyakrabban jelentkeztek. Nem hagyhattam egyedül, elveszítettem a munkámat, eladtam a házunkat, albérletben húztuk meg magunkat.

Előveszem a telefonomat, megnyitom az utolsó üzenetet, ami a banktól érkezett. Százezer forint van a számlámon, ennyi az összes vagyónunk. Ebből egy hónapig sem húzzuk ki. Temetésre is kevés. Felőlem a föld tetején is hagyhatnak, csak Lacikával együtt hagyjanak. Tegnap csokigolyót gyártottam és végrendelkeztem. Egyiket a hűtőszekrénybe raktam, a másikat mágnessel a frizsider ajtajára ragasztottam. A hűtő szemben van a bejárattal, feltűnőbb helyre nem tehettem volna az A4-es papírra, piros vastag filccel nagy, nyomtatott betűvel írt végakaratot. **NE ÉLESSZENEK BENNÜNKET ÚJRA, A FIAM MELLÉ TEMESSENEK!**

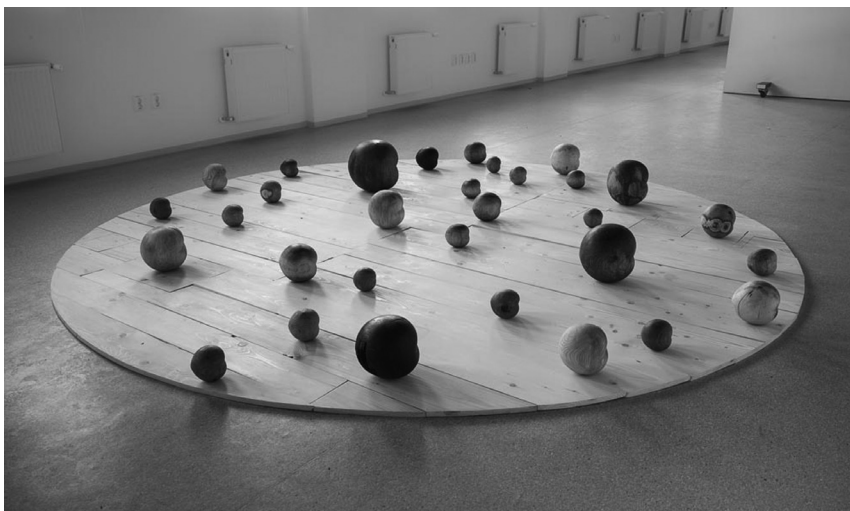
A telefont felteszem a polcra, a bolti csokigolyós dobozra, a dáma-táblát a földre rakom, Lacika mellé. A fiamra pillantok. Mint egy szándékosan eltorzított rajzfilmfigura. Kifejezetten csúnya: kövér, a feje túl kerek, tokás, szemei kicsik, fülei nagyok, haja vörös, gyér. Korához képest alacsony.

Leülök a padlóra, játszunk, mondom Lacikának. A dámatáblára teszem a sötét és világos csokikat, mintha valódi bábuk lennének. A fiam szóltanul bámulja a társasjátékot, aztán tapsol, kéek, kéek, hörgi, elvesz egy golyót és bekapja. Csillog a szeme, megszerezte, amit akart. Megsimogatnám az arcát, de ellöki a kezemet, morog, még egy csokit venne a tábláról, de megfogom a csuklóját. Nem, szólok rá szigorúan, játszunk, akkor ehetsz! Érti, amit mondok, az utasításokat mindig felfogja, most is visszahúzza a kezét, újra a táblát bámulja. Megmutatom, hogy kell, mosolygok rá, és egy fehér golyóval átlósan előre lépek egy mezőt, majd a mellettem lévő dobozból bekapok egy sötét csokit. Ezekbe is belekevertem az altatót, meg a táblán lévőkbé is. Tegnap este porrá zúztam két doboz extra erős szert, azt tettem bele a csokikba. Nem érezni az ízét. A tájékoztatóban azt írták, egy órán belül hat. Abban reménykedem, velünk gyorsabban végez. Mondom Lacikának, aki előrelép egyet a táblán, az vehet csokit a mellettünk lévő dobozból. Még egyszer megmutatom, hogyan csinálja. Az első lépésnél fogom a kezét, másodjára már egyedül is megy neki. Barna nyál csöpög a konyhakőre, ahogy az édességet eszi. Negyed órája játszunk, egyre bódultabb vagyok. A pálinka és az altató hatékony kombinációnak bizonyul. Lacika két-három csokigolyót ehetett meg eddig, semmit nem látni rajta. Hirtelen a plafonra szegezi a tekintetét, az ablak melletti sarkot nézi, eltorzul az arca, visít, mutogat, ott van, ordítja fejhagyon. Senkit nem látok. Nincs ott senki, próbálom nyugtatni, egyél még csokit. Szeretnék odahajolni hozzá, hogy megöleljem, de már nem bírok, a testem nem engedelmeskedik. Aztán a fiam olyat tesz, amit eddig soha. Négykézláb odamászik hozzám és az ölembe kucorodik. Átkarolja a nyakamat, fél, hörgi, közben folyamatosan a sarkot lesi. A teste forró, remeg, sír, úgy szorít, alig kapok levegőt. Életemben először érzem igazán, hogy a fiannak szüksége van rám, nekem pedig rá.

Nem ölhetem meg, csak egy gyerek, az én gyerekem! Fél, gondoskodnom kell róla! Alig bírok beszélni. Magam is csodálkozom, hogy az agyam még működik, miközben már mozdulni nem tudok. Ha hívom a mentőket, még ki tudják mosni a gyomrunkat, legalábbis ebben reménykedem. Dühöngök és rettegek. Milyen bolond vagyok, ostoba és önző. Lacikám, sóhajtom, hozd ide a telefonomat, ott van a polcon a csokigolyók mellett! Abban reménykedem, hallja és érti, amit

suttogok. Nem akar elereszteni. Ehetsz abból is, biztatom, csak hozd ide a telefont. Legalább két percig nógatom, mire feláll, és a polchoz megy. Rutinszerűen lép oda, megtanulta, hogy ott az édesség. Ágaskodik, de nem éri el sem a dobozt, sem a mobilt. Hát persze, tegnap én tettem magasabbra, hogy ne tudjon venni a csokiból. Újra hörög, meg-megbillen, talán az altatótól bizonytalan a mozgása, sír. Bénán figyelem, tehetetlenül bámulom. Nekem már sírni sincs erőm.

Kábultan nézem, ahogy leül a padlóra, a dámatábla mellé, folyik a nyála, fejét ütemesen veri a konyhaszekrénybe. Próbálok mozdulni, eldőlk, arcom a kőnek csapódik. Foltokban látom, ahogy Lacika lépkedni kezd a csokigolyókkal. Szabályosan teszi, minden lépés után bekap egy édességet, úgy, ahogy mutattam neki.

..., 2016 (fa, deszka, 40x370x370 cm)